

Verslag aan de Provincieraad

betreft Reglement provinciale erfgoedsites houdende toegang
en gebruik infrastructuur
goedkeuring reglement

bevoegde gedeputeerde Anna Maria Charlier

Mevrouwen en mijne Heren,

Samenvattend

De huidige bezoekerstarieven van de erfgoedsites zijn sinds 1999 onveranderd gebleven.

Onlangs kantelde een nieuwe erfgoedsite in in de provinciale administratie. Dit is de ideale gelegenheid om de tarieven aan te passen en deze, voor de vier erfgoedsites, zo uniform en gecoördineerd mogelijk te maken.

Voor het bepalen van de nieuwe tarieven deden we een benchmark en een (gedeeltelijke) kostprijscalculatie. We hielden ook rekening met de beleidsaccenten van het bestuursakkoord en het meerjarenplan met betrekking tot een eenvormig beheer van de erfgoedsites en het stimuleren van een zo ruim mogelijk publiek om erfgoed te ontdekken, te appreciëren en zich ervoor in te zetten.

Onze erfgoedsites zijn daar bij uitstek voor geschikt. Ook kiezen we om de Oost-Vlaamse historische rijkdom buiten Oost-Vlaanderen uit te dragen. Daarom stellen we voor om de drempels tot toegang en participatie zo laag mogelijk te houden. Dat is de motivatie waarom slechts een deel van de werkingskosten en investeringen in de erfgoedsites gerecupereerd worden.

Daarvan uitgaand, doen we voorstellen tot het aanpassen van de tarieven en leggen we bovendien tarieven en modaliteiten vast voor het gebruik van zalen en buitenterreinen.

Dit tarievenvoorstel bestaat uit:

- een gratis basisaanbod gelinkt aan het toeristisch infopunt en sensibiliserende functie over erfgoed,
- een marktconforme betalende toegang voor de rest van het aanbod met inbegrip van de tijdelijke tentoonstellingen,
- tarieven en modaliteiten voor gebruik van zalen en buitenterreinen.

Bij dit alles voorzien we reducties voor kansengroepen.

Bestaande situatie

- Toegangsprijzen

De huidige bezoekerstarieven van de erfgoedsites zijn sinds 1999 onveranderd gebleven.

De toegang is nu betalend aan een individueel tarief van 2,5 euro:

- in de provinciale erfgoedsite Ename - pam Ename;
- in de provinciale erfgoedsite Archeocentrum Velzeke.

De toegang is nu gratis:

- in de provinciale erfgoedsite Ename - Erfgoedcentrum;
- in de provinciale erfgoedsite Mola Molencentrum en de provinciale molens.

Onlangs kantelde een nieuwe provinciale erfgoedsite in: de provinciale erfgoedsite Scheepswerven Baasrode. De toegang daar bedroeg 5 euro voor een individueel tarief.

- Gidsen

Een groep die een gids wil boeken betaalt op heden 50 euro, scholen betalen 35 euro. Dit geldt voor alle provinciale locaties.

- Zaalverhuur

Zaalverhuur en verhuur van de buitenterreinen gebeurt nu ad hoc.

Aanpak en overwegingen

We hielden bij het bepalen van de tarieven voor toegang en gebruik, rekening met de betrokken passages uit het bestuursakkoord en meerjarenplan:

- 1° *“Aandacht voor erfgoed, ... en erfgoedontsluiting wordt een algemeen uitgangspunt bij alle beleidsbeslissingen op provinciaal niveau”;*
- 2° *“De Provincie blijft inzetten op publiekswerking en ontsluiting om het belang van ons erfgoed en de zorg voor dat erfgoed te duiden”;*
- 3° *“De bestaande provinciale erfgoedsites in Ename, Velzeke, Baasrode en het Mola in Wachtebeke worden professioneel verdergezet, waarbij we vooral inzetten op publiekswerking en educatie om een breed publiek in contact te brengen met onroerend erfgoed en archeologie”;*
- 4° *“We streven naar een eenvormig beheer van alle erfgoedsites”;*
- 5° *“Ook de toerist zonder groot budget is meer dan welkom”;*
- 6° *“Een zo ruim mogelijk publiek stimuleren om erfgoed te ontdekken, te appreciëren en zich ervoor in te zetten”.*

De tarieven zijn best zo uniform en gecoördineerd mogelijk voor alle provinciale erfgoedsites. We deden een benchmark met musea, erfgoedsites en bezoekerscentra in Vlaanderen en vulden dit aan met een (gedeeltelijke) kostprijscalculatie voor bepaalde onderdelen van de werking van de erfgoedsites.

Op basis daarvan doen we voorstellen tot het aanpassen van de tarieven en leggen we bovendien tarieven en modaliteiten vast voor het gebruik van zalen en buitenterreinen. Dit was nog niet voorhanden voor de erfgoedsites en kan bijdragen aan:

- het vergroten van de aantrekkingskracht van de erfgoedsites;
- het aanzetten tot het bezoeken van de erfgoedsite;
- het vergroten van het lokaal draagvlak voor de erfgoedsite;
- het ondersteunen en laten participeren van erfgoedgemeenschappen.

Dit betekent wel dat we de drempels tot toegang en participatie zo laag mogelijk houden en dat slechts een deel van de werkingskosten en investeringen in de erfgoedsites wordt gerecupereerd.

De rest draagt de Provincie bij als investering in het betrokken beleidsdomein, met als return een Oost-Vlaming die zijn erfgoed kent, er zorg voor wil dragen en er aan wil participeren. We dragen hierdoor ook onze historische rijkdom uit naar niet-Oost-Vlamingen.

Want onze erfgoedsites zijn bij uitstek plekken om de Oost-Vlaming, maar ook de niet-Oost-Vlaming, warm te maken voor en te laten participeren aan onroerend erfgoed en de zorg daarvoor.

Bovendien schakelen we ons zo in in het beleid van Toerisme Oost-Vlaanderen waarbij men wil evolueren naar een steviger netwerk van meer kwalitatievere gastvrije onthaalpunten. Er is immers heel wat aan het veranderen op dit vlak: gemeentelijke toeristische diensten staan onder druk, ondernemers ontpoppen zich tot gastheren en bezoekers halen hun informatie overal en altijd. De provinciale erfgoedsites zijn dan kwalitatieve, professionele onthaalpunten met relatief ruime openingsuren, publieksbereik en kennis over de omgeving, de historiek ervan en de erfgoedspelers in de omgeving waar ze naar kunnen doorverwijzen.

Met betrekking tot de tarieven voor de gidsen wil het departement Personeel in de loop van 2021 werk maken van een aanpassing van het bestaande reglement vrijwilligers en losse medewerkers, op basis waarvan de huidige gidsen vergoed worden.

Er zal dus nog een wijziging van tarifiering gidsen gebeuren na afstemming met het departement personeel en andere directies. Uitgangspunt is:

- 1° het tarief voor een gids voor scholen zo laag mogelijk houden;
- 2° optrekken van het tarief voor een gids voor groepen om op die manier ook het vergoeden van de gidsen zelf, deels te kunnen optrekken tot een marktconform bedrag.

Met de maximumfactuur is het budget voor buitenschoolse activiteiten immers beperkt. Voor onze erfgoedsites dient men al rekening te houden met (bus)vervoer omwille van de ligging. Hoe lager we de kostprijs houden, hoe meer kansen we geven aan alle kinderen zonder onderscheid.

Voorstel toegang en gebruik

Het voorstel is om:

- 1° een deel van elke erfgoedsite gratis toegankelijk te maken, zodat we onze ambities als onthaalpunt voor de streek en rond erfgoed, waar kunnen maken;

2° voor de rest van het aanbod, met inbegrip van tijdelijke tentoonstellingen, een hogere toegangsprijs te vragen, maar niet voor kansengroepen zoals kwetsbare doelgroepen en onderwijs;

3° in te zetten op werven van meer bezoekers.

De tarieven verhogen is aangewezen omdat:

1° de prijzen onveranderd zijn gebleven sinds 1999:

- a) de index werd niet toegepast;
- b) de investeringen in de loop der jaren in infrastructuur en ontsluiting niet in rekening werden gebracht;

2° de kloof tussen de uitgaven en de inkomsten te groot is geworden; ook overheden moeten het budget beheren als een goede huisvader;

3° we nu de indruk kunnen wekken dat het aanbod niet kwalitatief is, omdat de toegangsprijs zo laag is.

Daar staat tegenover dat:

1° op elke erfgoedsite een deel van de site gratis te bezoeken wordt of blijft;

2° er kortingsmogelijkheden zijn voor groepen die moeilijker te bereiken zijn, inzonderheid wordt het volgende hierbij in achtgenomen:

- a) we investeren in onderwijs zodat scholen kunnen blijven komen en alle kinderen, zonder onderscheid in achtergrond, kennis kunnen maken met ons aanbod en met onroerend erfgoed; de toegang voor klassen is gratis en een gids kost voor een klas slechts 50% van het tarief voor groepen; leraren die individueel komen, kunnen gratis binnen met hun lerarenkaart;
- b) we investeren ook extra in kwetsbare doelgroepen door deel te nemen aan systemen zoals UiT-pas, Iedereen Verdient Vakantie (van Steunpunt Vakantieparticipatie), kansenas en VRIJUIT (het vroegere Fonds Vrijetijdsparticipatie); doorgaans komt dit neer op een korting van 80% op de toegangsprijs voor mensen met een beperkt inkomen;

3° we hogere inkomsten genereren door die te gaan halen waar die te vinden zijn, met name door:

- a) deelname aan initiatieven zoals Museumkaart, Herita, Riebedebie, ... ; dergelijke initiatieven leveren extra bezoekers op en dit soort bezoekers heeft slechts een klein duwtje nodig om tot bezoek over te gaan; zij zijn ook het soort bezoekers die vaak iets kopen in de erfgoedshop, extra verteren in lokale horeca, ... ; we onderhandelen jaarlijks met deze ledenorganisaties een tarief met een maximumkorting van 50 %, gelinkt aan promotie naar hun leden;
- b) hogere tarieven voor bijvoorbeeld een commerciële organisatie die een nocturne wil organiseren op onze erfgoedsites of er een fotoshoot wil doen;

4° je met je ticket van één erfgoedsite binnen het jaar ook naar één van onze andere erfgoedsites kan, wat ook een vorm van promotie is.

Gelieve dit ontwerpereglement en provincieraadsbesluit goed te keuren

./...

Gent, .

namens de Deputatie:

De provinciegriffier,
Albert De Smet

De bevoegde gedeputeerde,
Anna Maria Charlier